

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Focea bisericescă-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
o dată 14 fil., a doua oră
12 fil., a treia oră 10 fil.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 60 fil.

Tot ce privesce focea,
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unității»
în
Blaș.

Anul X.

Blaș 27 Ianuariu 1900.

Numărul 4.

Urcarea dării.

Nu ne trece nici prin minte să negăm dreptul auctorității supreme din stat de a pretinde contribuirea cetățenilor la suportarea cheltuielilor împreună cu susținerea și înflorirea statului. Nu! Căci dacă statul are datorința de a se îngriji de binele temporal al cetățenilor, are și dreptul de a cere de la ei concursul de lipsă.

Ceea ce ne dore e faptul, că stăpânitorii noștri în pretensiunile lor nu cunosc margini. Ei nu iau în considerare condițiunile pe lângă cari au dreptul de a pretinde ceva din câștigul singuraticilor. Nu consideră, că prima condiție este, să nu impună dare mai mare de cum o poate suporta misera plebs contribuens; nu consideră că are dreptul de a cere numai pentru lucrurile, ce sînt necesare ori de folos pentru stat; nu consideră, că sarcinile trebuie împărțite egal. Nimic din toate acestea. Vorba e, că venitele sînt mai mari acum, ca în trecut, cheltuielile încă sînt mai multe, deci și darea trebuie urcată. Că apoi există proporție între urcarea dării și mărirea câștigului, asta-i altă chestie. La asta nu se gîndesc stăpânitorii, cu toate că câte un memento i-au spus comitatele Torontal și Caraș-Severin, în cari restanța de dare neincassabilă, la finea anului se urca la suma de 3 milioane floreni.

Câte vor fi apoi milioanele de restanță din cele alalte comitate singuraticice? Asta nu ni-o spune domnul ministru de finanțe. De altmintea n'are a face nimica suma neincassată, va ave bietul om vre o văcută ori altă avere mișcătoare, ca să i-o bată la dobă pentru bagatela, dar pentru el neplătibila sumă, de câți va floreni! Ori dacă nu va ave nimic mobil, va poșede ceva immobil, din care în trecut în sudorea feții sale își scotea pânea amară de toate zilele, pentru ca să fie licitat pentru dare, din vinderea căruia să se acopere a cincia parte din restul birului. Nu-s lucruri din povești ăstea, sînt fapte implinite. S'au vîndut moșii pentru o restanță de dare de 350 mil. fl., cu 72 mil. Mare câștig a avut statul, a căpătat a cincia parte din competența-i, er în schimb a făcut o mulțime de cersitori, a lăsat o mulțime de familii în ușile omenilor, ori în casul cel mai bun, le-a pus în mână bătă de emigrant, ca cu sudorile feții prefăcute în lacrimi, părăsindu-și locul natal, locul de odihnă pentru osîmintele iubiților, și suvenirile ce-l lega de pămîntul, unde pentru prima oră vedu sorele, să-și caute o patrie mai bună!

Dările de până acum au fost mai mari de cât capabilitatea de a plăti a contribuenteilor!

Și pôte, că dările pe venitoriu vor fi scărîte? E drept, că ministrul de finanțe a promis la timpul său reducerea cu $\frac{1}{2}$ a dării de pămînt, dar promi-

siunea ministrului până acum a rămas promisiune, ba pôte că nici promisiune nu va rămâne. Deja pentru est an preliminarul speselor, făcut cu ceva mai înainte, s'a aflat nesuficient. Cîndu-i, diferența de mai bine de 8 milioane corone trebuia acoperită din isvóre nouă, cari de altmintea se crează ușor. Se adauge simplaminte cât mai trebuie la rubrica intratelor, cari pentru noi sînt erogațiuni, și echilibrul e stabilit, plusul cu minusul se tolază. Aci ne mîngăe faptul, că pentru acoperirea acestor milioane, nu s'a făcut apel și la bietul popor agricol. Prin asta înse nu vrem să zicem, că doră cei alalți contribuentei, în mare parte, ar fi în stare să plătescă contribuții mai mari de cum au fost până acum. Vrem să zicem numai atîta, că poporul, care nici până acum nu a putut suporta dările, acum a fost lăsat de o parte, ca locul lui de până aci să-l ocupe cei ce până acum cu mare chin și vai încă nu îmbrănciseră sub povara dărilor, dar cari și ei, dacă lucrurile vor merge pe calea apucată, vor sucumbe.

Dările de acum sînt și mai mari de cum e capabilitatea de a plăti a contribuenteilor!

Și este ore lipsă de impunerea unor dări atît de grele, ba încă mai mult, de urcarea lor? Trebuie să presupunem, că mari și urgente vor trebui să fie lipsele statului, pentru cari de la supuși se recer sacrificiul de eroi. Dar, praesumptio cedit veritati. O parte

Feuilleton.**Mórtea comicului.**

— Traducere. —

E cam curios, dar nu mai puțin adevărat, că dintre toți actorii, comicii sînt cei mai serioși. Caracteristica lor e seriozitatea și gravitatea; în viața de toate zilele nu păstrează nimic din șiretlicurile de pe bină, nimic patetic, nimic afectat.

Se deosebesc de colegii lor, căci nu se sciū însufleți așa ușor ca ei.

Măcar că, nu s'ar puté spune, că lumea lor psihică ar fi gólă; din contra, imaginația comicului e bogată, inima lui e simțitoare, mintea lui e ageră. Natural, vorbesc de comicii de talent, er nu de cei, ce fac pe comicul pentru pâne.

Comicul de talent, cînd voesce să distragă publicul, scie alege mijlocele cu multă artă. Scie apreția după merit aplausele logelor și scie, că vătămarea gustului estetic e o armă cu două tăise. Se feresce cu

multă grije de esagerări, și dacă persóna, ce o presintă e o caricatură, scie să scótă în relief pe om cu multă fineță.

Un ast fel de comic de talent a fost și acela, de care pomenim în aceste șire. Publicul îl avea foarte drag; cînd apărea pe bină, producea o înviore generală și nici cînd nu se depărta, fără să răsune sala de rîsete și ropote de aplause.

În lunga lui carieră s'a dedat cu această furtună de aplause, ca paserile mării cu vuetul talazurilor infuriate.

L-am cunoscut în lumina orbitore a apogeuului, și am vedut, cum lumina acesta slăbește cu încetul și se stinge în noptea de vecl. Încă și azi mă atrage amintirea lui, ca pe vremea, cînd îl cetiam numele pe placate și așteptam cu neastimpăr séră, să gust adevărată plăcere artistică, ascultându-l.

Așa de fericit m'am simțit cînd l-am făcut cunoscut. Era foarte deștept, în banalitățile vieții scie să găsească spirit. Glumele lui, — ca și el însuși — erau fine, și cînd un ștregar de coleg corist a pătît fiasco pe bină, i-a zis: Am sciut eu, că din căne nu faci — privighetore!

Avea morb de inimă, și cînd a fost silit să se așeze în pat, scie foarte bine, că n'are să mai vadă strălucitoare coloratură a culiselor...

Suferia durerile cu resignare și numai arare ori spunea, că sórtea nu a împărțit bine rolele; nu se cavine morb de inimă pentru un comic, acesta ar fi fost mai potrivit pentru un eroi dramatic, în sufletul căruia se sbuciumă patimile; și revoltându-se în contra legilor lumii, mai ușor pôte căpăta rană la inimă.

— Eă — zicea zimbînd — m'asfi fi indestulit cu puțină reumă. Ași fi sciut-o suporta foarte ușor, doră am predat de-atâtea ori role de creștin reumatic!

Cînd gîndul morții apropiate îi întuneca dispoziția vecinic zimbătoare, regreta, că nu s'a însurat. Sciū, că ar ave acum cine să-i pórte grija!

— Dar comicul nu are succese de dragoste. Nu sîntem creați din materie, pentru care femeile să se însuflețescă. Cum mă laudău, cum mă ridicău până la al treilea cer, dar nu m'a iubit nici una! Și, inchi nițivé, nu e ridicul un comic amorisat? Iubitei îi vine în minte vr'o scenă comică

a dării noue de 8 milioane se recere pentru acoperirea celor 3%, cu cari cuota a fost ridicată, o altă parte se recere pentru acoperirea salarelor mărite ale ofițerilor din armata comună, a celor de la honvețime și a altora cari se țin de categoria acesta. Darea de până acuma apoi, pe lângă alte scopuri mai are și menirea de a se ridica din ea renumitele școli milenare de stat.

Nu avem nimica în contra la aceea ca cine va să fie remunerat după merit și ostentă, ba dorim chiar, ca toți să fie îndestulați. Una înse avem de observat, sistemele noastre moderne în loc să reducă armata cea atât de costisitoare, să nisuesc într'acolo, ca s'o înmulțescă tot mai tare. Dovadă rezultatul conferinței de la Haga. Astăzi se susține, că totă puterea unui stat stă în puscă și tunuri. Țara trebuie apărută din lăuntru și din afară, ca fie care să se potă bucura în liniște de ale sale, proprietatea să fie păzită. Dar dacă vom merge tot înainte în forma acesta, sintem siguri, că dând statului totă averea mobilă, noi vom rămâne cu sărăcia immobilă, carea apoi va trebui păzită să nu ne o iea cine va.

Vine rindul școlilor elementare de stat. Celea întemeiate trebuie susținute, ér altele din nou întemeiate. Nu tragem la îndoelă dreptul statului de a-și întemeia școli, dar nu vedem lipsa atâtor școli elementare de stat, mai ales acolo unde sint deja școli confesionale. Noi credem, că statul în tocmă așa își potă ajunge scopul prin școlile confesionale, educațiunea tinerimii în iubirea de patrie, ca și în ale sale. De unde, ar fi cu mult mai consult, ca în loc să spezeze bani pentru nisce școli, de multe ori de nime cercetate, și să pună bețe în rôtele școlilor confesionale, mai bine să ajutore pe acestea, căci

în fine și confesiunile contribue cu filerul lor pe altariul instrucțiunii. Edifice școli de stat acolo unde școli nu sint, căci a zidi pe acolo unde sint deja, nu involvă în sine nici o lipsă ori folos al statului, pentru care el să îngreuneze poporul cu dări insuportabile.

O parte a dărilor, pe lângă greutatea lor insuportabilă, nu e nici pentru lucrurile necesare ori cel puțin folositoare statului!

Dar în fine nici contribuția, întru adevăr grea, nu e egal împărțită, după puterile contribuenților. Căci s'ar păre, și așa și este, că cei ce câștigă mai puțin, în proporție dau mai mult, ér cei ce pe la bursă câștigă cu milioanele, din tot câștigul lor nu dau nimic. S'a făcut în mai multe rinduri observarea acesta și și-a avut rezultatul. Ministrul finanțelor încă în primăvara trecută a făcut un proiect de lege, după care și acești cu puțină ostentă mult câștigători au fost aduși la o sorte egală cu cei alaiți muritori. Ba era vorbă, ca proiectul să fie pertractat de o dată cu desbaterea budgetului pe 1900. Dar vorba a rămas vorbă, legătura nu a fost așa de strinsă, ca unul să nu potă fi pertractat fără cel alalt. Comisiunea finanțiară budgetul l-a primit, ér proiectul de lege pentru darea pe bursă a fost remis ad kalendaras graecas, când timpurile vor fi mai prielnice, căci dacă legea ar intra acum în vigore, venit mare pentru stat nu ar fi, după ce viața de la bursă s'a lăheșit. A fost mai bine deci, ca privilegiații de până acum, bucurându-se și mai de parte de privilegiile avute, cele câte va sute de mii, ce ar fi trebuit să le plătescă ei, să le plătescă cei ce au plătit și până acum, căci sint dedați să plătescă și să ingenunche sub plătire. Întru adevăr bună motivare!

Dările noastre, a fară de aceea, că sint lipsite de timbrul posibilității de plătire și o parte din ele de cel al necesității, nici nu sint împărțite, după putința contribuenților, în proporție egală.

Din mersul, ce l'au luat la noi lucrurile, grație sistemelor moderne de guvernare, cu îngrijire privim la viitoriul patrie înostre.

Noul guvern austriac și naționalitățile.

— Constituindu-se noul guvern austriac, i-s'a recomandat în deosebi din partea Majestății Sale cea mai ardentă cestiune: împăcarea certelor dintre naționalități. „Wiener Abendpost“ din 20 a l. c. scrie:

„Noul guvern, chemat din încrederea M. Sale, are ca misiune principală să resolve în comună înțelegere cestiua naționalităților, ér misiunea culturală o vede în strîngerea la un loc a tuturor forțelor de muncă pentru înflorirea statului. Luptele naționaliste, cari deja în sine sint regretabile, în urma perpetuării lor, au umplut sufetele cu patimă politică și au legat tôte puterile poporului, chemate a realiza muncă binefăcătoare pe o mulțime de terene reale. — ér viața socială au vițiat-o și au făcut să fie desconsiderate chiar și interese, cari sint comune tuturor nămurilor din monarchie. Recunoșcerea acestor mari pagube a făcut să se pătrundă tôte cercurile serioase de convingerea, că inomis e necesar să se pună capăt luptelor dintre naționalități ori cel puțin să se modereze simțitor și să se prevină ast fel o sguđuire a așezămintelor publice.“

Spre aplanarea acestor gravamine naționale, guvernul va convoca în Viena o conferință a bărbaților de încredere, în care guvernul va lua rolul de mijlocitor.

Când va înțelege guvernul din Budapesta, că nu numai în Austria, ci în ori ce țară, oprimarea naționalităților produce o sguđuire a așezămintelor publice?

și o bufnesce risul. Nu, nu am avut cetezanta să fac „reschir“-ul acesta, măcar că, nu neg, o dată, de mult, era aprôpe să... Eram actor începător atunci; o actriță naivă îmi arunca priviri dulci. Mi s'a aprins inima, m'am apropiat de ea, riscând câte va complimente. Cât va timp m'a ascultat liniștită, apoi a început a rîde cu hohot.

— Vai, mare artist mai ești. Ieri, când te-ai ascuns în sacul cel de faină, chiar așa vorbial.

Nu am mai vorbit cu ea nici un cuvînt. În scurtă vreme s'a și măritat după un alt actor, care a părăsit-o. Eă, așa cred, nu aș fi părăsit-o.

Când îl întrebam, cum se află, în butul durerilor, ce-l mistuia, răspundea în glumă:

— Copii! am ajuns la actul al cincilea, în care nu se mai schimbă nimic. Cortina va căde în curînd și publicul va merge acasă, să cinez. În sfârșit, nici piesa cea mai bună nu potă dura în vecl, căci publicul și-ar pierde paciința. Și atăta-i tot!

Dar avea și el „Călcașul lui Achille“, când adevă vorbia despre rolele de amorisat. Când vorbia despre asta, era ca un proprietar scăpătat, care povestesc de bogăția lui pierdută. Glasul lui era lăudăros.

— Zău, am avut succese frumoșe; credeam, ca o să-l pot preda și pe Hamlet.

M'am și pregătit. Dar în „Kabale und Liebe“ am pătit rușine. Gróznică rușine... Nici când nu-l voiđ lerta pe Schiller, că a scris piesa acesta. Chiar și Luisa mă rîdea de după culise. Și directorul, Dumnezeu să-l lerte, mi-a zis:

— Prietino, îți măresc léfa, dar să nu mai joci nici o dată rol de amorisat!

Se potă o critică mai nimicitoare? Îmi măresce léfa, numai să nu mă vadă în rolele, după cari nebuniam. Și cât de eu dragă inimă aș fi jucat în cinste, flămînd!... Dar totul a fost numai ris. M'au deșteptat și m'am făcut comic. Și-mi pare rău numai, că m'au ris. Dar cine e de vină, dacă are visuri nebune?

Cu altă ocaziune mi-a zis:

— Multă vreme simțiam în mână puterea, de a face lumea să ridă, când voesc. Nu am abusat de puterea asta. Așa cred, acesta a fost misterul succeselor mele. Dar tot mă muncea dorul să-i fac o dată și serioși. În zădar. n'a fost cu putința! Nu potă storce lacrimi tragice cu mijloce comice. Dar nu peste mult, potă, îmi va succede. Am o mulțime de prietini; dacă vor auđi că am murit, potă...

Zimbă liniștit, și când cel din jurul lui cercau să-l îmbărbăteze, răspundea serios:

— Bine, eă mă tucerd în sciința medicală, dar durere, sciința medicală nu se mai încrede în mine. Oh, am observat eă zimbetul acela silit pe buzele doctorului. Bătrănu comediant nu mă mai potă prosti, sciū eă face grimazuri mai succese, de cât el. Și ieri cum se silia, să fățărăscă voc bună. Copii! vă spun sincer, că nu se pricepe de loc. Fața lui era zimbătoare, dar ochii mă priviau cu frică. Nu se sci prefăce, bătrănu. Eă să fiu în locul lui...

În ziua din urmă era foarte serios. S'a rugat de prietini, să nu-l facă la înmormintare nici o ceremonie superflă. Oratori să nu lamenteze tragic, căci nici nu sci, cât de aprôpe stău lamentările aceste de ridicul. De ce să ridă lumea și lângă sieriul meă? Apoi — zise cu glas emoționat — la pórta liniștii împărății a Morții nu trebuie să faceți gesturi ridicole; acolo și comicul e luat în serios. Șapca mea de comic v'o las voue, destul am purtat-o... mai ridă lumea și de alții. Lăsați-mă să mă odihnesc. Acum în zădar mai aplaudați — nu voi mai apăre de după culise...

Simin.

Fiorbere între Români. — Sub acest titlu „Kronstädter Zeitung” reproducând un articol apărut în „Deutsche Zeitung” din Viena, comentază foarte călduros mișcarea pornită în sinul Românilor în timpul din urmă.

În introducere făcând aluziune la credința deșertă a celor cu „înfrățirile”, scrie: Pe când în presa magiară și semimagiară se amăgesc cu ast fel de iluzii, din cealaltă parte, unde se vorbește sincer, fără rezervă și fără forțare convențională, auzim tonuri amenințătoare de mânie abia năbușită. Aceste tonuri, ce e drept, nu răsună așa de tare și de pronunțat, ca pe vremea procesului Memorandului, și ne lasă mai mult a găci dispoziția sufletescă a poporului român. Cine cunoște bine cât de cât relațiile și înțelege dispoziția sufletescă a acestui popor, înțelege, că relațiile poporului român față de cel magiar s'au schimbat în spre mai rău, de la procesul Memorandului.

Visteria statului din 1888—1897. — În ședința din 22 a l. c. prim-ministrul Széll a raportat parlamentului despre visteria țării din 1888 până în 1897. Raportul prezintă date foarte interesante. Ast fel, cheltuielile în 1888 erau: 204,804.087 floreni; în 1897 se urcaseră la 260.695.016 floreni. Suma intratelor în 1888 a fost 225 915.561 fl., ér în 1897 s'a urcat la 318.824.934 fl. — Prisosul în 1888 era 21,111.484 fl., ér în 1897 a fost 58,129.918 fl.

Dările directe și aruncuri în 1888 făceau: 99 625.541 floreni, ér în 1897 — 108 625.379 floreni. Dările de consum și de cărmărit în 1888 erau: 33,080.643 fl., ér în 1897 —: 76,451.853 fl. Darea de timbru în 1888 era: 9.880.805 fl., ér în 1897 —: 14.977.150 fl. Competințe de drept și taxe în 1888 au fost: 17.264.224 floreni, ér în 1897 —: 23.865.014 fl. Venitele din monopolul tutunului în 1888 erau: 24.861.252 fl., ér în 1897 —: 31 853.027 fl. Venitele loteriilor statului în 1888 au fost: 1,253.091 fl., ér în 1897 —: 1,403.641 fl. Venitele monopolului după sare în 1888 erau: 13,743.304 fl., ér în 1897 —: 14 624.255 fl. Venitele domeniilor statului în 1888 au fost: 2,008.187 floreni, ér în 1897 —: 1,332.235 fl. Venitele poștei, și telefonului telegrafului în 1888 erau: 3.045.833 fl., ér în 1897 —: 4.648.516 fl. Venitele căilor ferate ale statului, stabilimentelor acestora și ale fabricii de hârtie etc. din Diósgyőr în 1888 au fost: 19.636.948 fl., ér în 1897 —: 36 322.370 fl. Venitele pădurilor statului în 1888 erau: 1,632.569 fl., ér în 1897 —: 3,185,968 fl.

Frați la frați. Cetim în foile de dincolo:

DI general Pelloux, primul ministru al Italiei, a adresat dlui G. Boerescu, președintele Senatului, următoarea telegramă, ca răspuns la telegrama de mulțămire trimisă de Senatul român pentru frumoasa primire făcută Românilor la Roma:

Escellenței Sale Domnului președinte al Senatului României

București.

Manifestațiunile de înaltă cordialitate, al căror obiect a fost deputațiunea română în momentul, când ea depunea o coronă

comemorativă la picioarele colonei lui Traian, nu au fost, de cât expresiunea reînnoită a simțământului frățesc, care unesc cele două țări ale noastre.

Sînt fericit de a afla, că aceste mărturisiri au găsit un ecou simpatice în Senatul român și mulțămesc Escellenței Văstre, că a binevoit a mi-le împărtăși.

Vă rog tot de o dată a primi asigurarea înaltei mele considerațiuni și cele mai căldurose urări.

Pelloux.

În numele lui Dumnezeu. — Spuneam în numărul trecut, că presidentul Transvaalului, Krüger, a adresat o circulară către generalii buri, îndemnându-i la luptă. În numele lui Dumnezeu și a dreptății schinjuite. Etă câte va pasage din această circulară:

„Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns cu cauza noastră acolo, că acum cu siguranță putem spera, că cu puteri de lucrare convenite și cu credința pusă în Dumnezeu cu bun sfârșit vom termina războiul ce ni s'a impus. Am studiat până în capăt întrégă biblia, ca să găsem vre un moment de sensă pentru Anglezii, dar n'am aflat într'insa nici o singură propoziție, care li-ar da dreptate în procedarea lor față de noi. Cetiți psalmul 33. Acesta a fost punctul nostru de plecare: căci adevărat este cuvîntul Domnului și bune sînt toate faptele lui, iubesc adevărul și dreptatea, plin e pămîntul de bunătatea lui Dumnezeu. — Dumnezeu a zădărnicit gândul rău al poporilor (al Anglezilor) și a împedecat pe păgâni în planurile lor. Nu prin ostire mare învinge domnitorul, nu prin putere mare scapă cel vitéz. Etă ochiul lui Dumnezeu e țintit spre cei ce se tem de El, cari așteptă îndurarea Lui. Sufletul nostru așteptă pe Dumnezeu. El e ajutorul și sprîjinul nostru, căci în el se veseleşe inima noastră, și încredere avem în numele cel sfînt al Lui. Aibi de noi. Dómnne, îndurare pe cum nădăjduim întru Tine.

„Dimpotrivă se vorbește despre dușman (Anglezii) în psalmul 83, care sună: Fă-i pe ei, Dómnne, pe conducătorii lor, ca pe Oreb și Zeeb, ca pe Zebah și Salmun, cărmuitorii lor, cari ziceau: să luăm pentru noi locașurile lui Dumnezeu. Fă-i pe ei, Dómnne, ca róta și pe cum e pleava în fața vîntului, pe cum focul cuprinde pădurea și pe cum flacăra mistue munții. În acest chip gonesce-i pe ei, cu vînt și cu furtună îi împrăștie. Acopere-i pe ei cu urgie, ca să caute numele Tău, Dómnne. Rușinați și învrăjbiți să fie ei pentru vecie; să înroșescă și să piéră și să scie, că Tu, numele Tău, Dómnne, singur este preainalt peste tot pămîntul.

Krüger apoi continuă: „Dușmanul vrea să ne pustiescă țara. Opera nimicitoare a Angliei este înutocmal ca atacul diavolului împotriva bisericii lui Christos. — Circulara se încheie: Avem să continuăm lupta în numele lui Dumnezeu!”

Revistă bisericescă.

Roma. În lumea catolică s'a început seria peregrinașilor mai mari. În 18 a c. au fost primiți din partea s. Părinte peregrinașii din jurul Genevei,

mai bine de 1200 la număr, conduși de arhiepiscopul de Genova.

În Franța comitetul permanent al peregrinilor a decis, că primul peregrinașii îl vor face prin luna lui Maiu.

E interesantă notița, ce o cetim în ziarele italiene, referitor la numărul și împărțirea cardinalilor. După ziarele acestea numărul membrilor s. colegiū la începutul anului era 61. Dintre aceștia 35 sînt italieni, 7 francezi, 5 spanioli, 3 austriaci, 2 magiari, 2 nemți, apoi câte un cardinal polon, portughez, australian, american, belgian, englez și irlandez. Dintr'înșii 6 sînt cardinali-episcopi, 49 cardinali-preoți și 6 cardinali-diaconi. Curia romană o formeză 22 eminentissimi purpurați, cari cu excepțiunea alor patru străini, toți după naționalitate sînt italieni. Decanul s. colegiū e cardinalul Oreglia de Santo Stefano. El ar governa și biserica în timp de vacanță, până la alegerea noului pontifice. Cel mai tîner cardinal e Vives y Tuto din ordul capucinilor, născut la 1854.

Ordurile călugăresci și religioase încă își au fiil lor între cei mai înalți demnitari ai bisericii, în număr de 10.

Revistă politică.

Austria. În 18 a c. Monarchul a primit abdicarea ministeriului de tranșiție, Wittek, aprobând tot atunci noua listă ministerială compusă de fostul ministru de interne Körber. După lista acesta, portofoliul președinției și al internelor îl ține Körber, al Landwehrului Welscherheimb, Wittek al căilor ferate, Bóhm-Bawerk al finanțelor. Spens-Bodens e încredințat cu resortul justiției, Hartel cu al cultelor și instrucției publice, Call cu al comerțului și Giovannelli cu al agriculturii. Pe lângă aceștia mai figurează Rezek și Pientak, ca ministrii fără portofoliu, pe sama Cehilor și a Nemților. De la planul de a pune și un ministru fără resort al Nemților, Körber a abstat. În dată după constituirea sa, noul cabinet și-a spus programul de lucru. Înainte de toate ministeriul Körber ține de cea mai de frunte datorința a sa, împăcarea naționalităților, ér misiunea culturală și-o constituie în unificarea tuturor forțelor, spre înflorirea statului.

Pentru ca să-și ajungă scopul acesta îndoit, guvernul în timpul cel mai scurt va conchema la o conferință intimă pe reprezentanții tuturor partidelor din Reichsrath, ca ast fel formulând împreună cu aceștia un proiect, să-l pótă supune parlamentului spre dezbateră.

În legătură cu programul cabinetului Körber, partidele germăne din stînga au ținut și ele o conferință, în carea și-au exprimat îndestulirea cu intențiunile noului cabinet în ceea ce privește modalitatea împăcării, dând înse tot o dată expresiune și acelei dorințe a lor, ca guvernul să concheme necondiționat parlamentul imperial, în luna venitoare. Disensiune a format în conferința acesta partidul popular germăne, care în noul guvern nu are încredere, fiind într'înșii și unii membrii, cari au

gubernat cu §-ul 14. În fine totuși s'a supus și ei părerii majorității, pretinzând împreună cu progresiștii germani numai atâta, ca Cehii să înceteze cu pretensiunea dreptului lor de stat, în decursul pertractărilor.

Conferința tuturor partidelor contemplată de Körber, guvernul va convoca-o până la jumătatea lui Februarie, și după aceea va conchema parlamentul, independent de la rezultatul conferinței.

România. La dorința ministrul president Cantacuzino de a fi dispensat de la resortul internelor și de a rămâne numai cu oficiul de ministru președinte, regele Carol a făcut următoarea schimbare în ministerul român: generalul Manu, fost până acum ministru de finanțe, a trecut la resortul internelor, Ionescu ministrul instrucțiunii publice, a trecut la resortul finanțelor, Istrati lăsând lucrările publice a primit instrucția, și în locul dînsului ca ministru al lucrărilor publice a fost denumit Ionel Grădiștean. Cei alții ministrii au rămas neschimbați.

Pe cum mai înainte, așa și cu ocaziunea aceasta, s'a făcut încercarea de a se ajunge la înțelegere cu junimiștii. Încercarea înseamnă a rămas fără rezultat, căci junimiștii nu vreau să intre în ministeriu pe lângă condițiunile ce li-le pun conservatorii.

Transvaal. În fine a susces generalului Buller trecerea peste râul Tugela. Acesta este întreg câștigul sforțărilor din zilele ultime, dacă putem să-i numim câștig. Motivul învictății e tactica Burilor. Ei de multe ori nu opun nici o rezistență, nu dau nici un semn de viață, ci în momente bine venite surprind armata engleză, cauzându-i pierderi însemnate. Asta poate să le fie intențiunea și acum.

După trecerea peste râul Tugela, ce nu fără mari încunjuri s'a întâmplat, Anglezii au început atacarea pozițiilor bure. Aceștia în loc să se opună lăsară avantajurile neînsemnate în mâna inamicului și se retraseră pe piscurile mai înalte. De aci apoi la ocaziunea binevenită și-au îndreptat tunurile în contra artileriei engleze cauzând mare stricăciune în artileria inamică. Pentru aceea nici Buller nu putu încunoștința alt cum guvernul din Londra, de cât că „cred, că înaintăm.“

Depărtarea lui Buller de la Ladysmith e mai așa de mare ca și până acum, 20 miluri englezești, și muniții totuși sînt în mînile Burilor.

Până când Anglezii nu vor ocupa întăriturile acestea naturale, și Burii nu vor fi alungați din jurul Ladysmithului, spune o telegramă de pe câmpul de luptă, despre despresurarea orașului nu poate fi vorba. Numai cât tocmai aici e greutatea, în ocuparea munților stăpâniți de Buri.

China. La școala militară, ce se va deschide în Peking, instrucțiunea, la cererea guvernului chinez, o leaș asupra lor ofițerii japonezi. Motivul de o parte e, că instrucțiunea acestora este cu mult mai ieftină de cât a Europeanilor, și de altă parte ura, ce o au Chinezii pentru tot ce e străin, european. Ura acesta a produs-o într'înșii Europeanii prin interesele lor private, pentru aceea regina-mamă nici nu vrea să mai știe de ei, cu deosebire de când i-a succedat refuzul dat pretensiunilor italiene. De altmintea, zice consulul japonez din Peking, Chinezii s'au convins, că vecinii lor Japonezi nu au nici o intențiune rea în contra integrității imperiului sôrelui, și au vădit progresele mari ale acestora, pe toate terenele. De aci se naște, zice numitul consul, simpatia Chinezilor, ce se manifestă și în concrederea amintitei școli ofițerime japoneze.

Corespondințe.

De lângă Someș în 16/1 1900.

Onoratului „confrate“ din Nrul 51 al „Unirii“ — după ce alți confrăți nu zic nimica — îi răspund următoarele:

1. Preoții tractului Ardușat — pe cum sum informat — țin cu scumpătate la decisele sale, nici unul nu a recurs la ministru pentru întregire de congrua, de și sînt mai multe parochii, cari sînt îndreptățite la ea. Aceasta o fac din simplul motiv al condițiunilor umilitore, cu cari e împreunată congruarea statului.

2. În cauza adroitorului circular, Alesiu Pop a cerut în contra sa cercetare disciplinară și cauza e deja sub judecata forurilor bisericesti competente.

3. Ce se întâmplă cu cei alții confrăți diecesani, apare din aci alăturatul formular tipărit pe papir de velin de care se folosesc comitele suprem al Sătmarului, când notifică preoților asemnarea ajutoriului de stat. — Acest formular l-am vădit la un confrate din alt district.

Szatmár megye főispánja.

Főtisztelendő . . . görög szertartásu katolikus lelkész úrnak . . .

Van szerencsém értesíteni, hogy vallás és közoktatásügyi magyar királyi Miniszter úr ő nagyméltósága múlt évi . . . szám alatt kelt leirata szerint előterjesztésem folytán nagyméltósága . . . püspök úr kezéhez Főtisztelendőséged javára . . . koronát volt kegyes utalványozni. A midőn ezt örömmel közlöm, azon reményemnek adok kifejezést, hogy Főtisztelendőséged a lelkészek anyagi sorsának javítását mindig szem előtt tartó magyar állam iránti kötelességeit állandó hűséggel fogja teljesíteni. — Fogadja tiszteletem nyílvánítását. Kelt . . .

. . . főispán.

Acésta se întâmplă în diecesa fericită, unde „este cine să vegheze asupra onorei sanctuariului“

Ore nici acum n'a sosit timpul sinodului diecesan?

Cel alalt confrate.

De la „Reuniunea română de agricultură — din comitatul Sibiului“.

Programul de lucru pro 1900.

În scopul cunoșterii referințelor economice ale agricultorilor, în 1900 se vor ține întruniri agricole în comunele Ilimbav, Brad, Vale Deal, Turnișor și Cichindeal.

În cadrul acestora se numără și prelegerile populare, ce se vor ține în comuna Săliște la 23 Ian. 4, 11, 18, 25 Faur, 4, 11 și 18 Martie și a nune în cele 4 dintâi va prelege presidentul Reuniunii dl C. Comșa, despre prăsierea pomilor, despre cultura pomilor, despre culesul și păstrarea pomelor și despre întrebuințarea pomelor; în a 5-a și a 6-a va prelege dl R. Simu din stupărit, și în cele trei din urmă membrul pe viață dl Ioan de Preda avocat, va vorbi asupra culturii sparangelului și a ciupercilor, despre testamente și donațiuni în cas de moarte și în fine asupra contractelor de moștenire și de susținere. Aceste prelegeri se vor ține în Duminicile amintite și în orele de la 4—6 d. a.

Esposiția de vite cornute împreună cu distribuire de premii în bani se va ține în Mercuria.

Cursul de altoit pomi se va ține în Sebeșel.

Cu câte un altoi (măr pătl) va fi dăruit fie care membru al Reuniunii cu locuința în Sebeșel-de-sus.

În decursul primăverii se vor distribui între membrii în mod gratuit semințe de trifoi, luțernă, napi de nutreț, orz de Hanna, săcară de primăvară, cânepă italiană, etc. În același timp comitetul mijlocește pentru orii cine i-se va adresa procurarea de semințe bune și mai ieftine.

În scopul răspândirii culturii galițelor, membrii vor primi în mod gratuit ouă, găini etc. de soiul Plaimonth-Rocks.

Mașina de sămănat și alte unelte economice se vor pune spre folosire la dispoziția membrilor.

Între membrii din Fofeldea se va sorta o viță de rassa „Pinzgau“ și eventual un berbec și 2 oi de rassa Frislandeză.

În scopul întemeierii unui muzeu al industriei de casă se va reînvi apelul lansat anul trecut.

La cas de an roditor, în toamna a. e. se va pune în lucrare cuptorul de uscat pome sistem „Cazenille“.

Direcțiunile „Tovărășiiilor agricole“ și ale „Însotirilor de credit sătesci sistem Raiffeisen“ se vor recerca a face comitetului Reuniunii raport amănunțit despre activitatea lor în 1899, în același timp comitetul va insista pentru înființarea de asemenea așezăminte folositoare și potrivite trebuințelor agricultorilor.

Membrii împărțâșiți anii trecuți cu săminte de tot soiul, cu pădureți ouă etc. se vor recerca a face raport despre rezultatele obținute.

Membrii Reuniunii vor primi la cerere pădureți, meri, peri, gutui, cireși etc.

Institutul de credit și economii „Albina“ va fi rugat să voteze un ajutor bănesc pentru Reuniune.

Adunarea generală pro 1899 se va ține în comuna Sadu.

Reuniunea abonează pro 1900 următoarele foi: „Revista economică“, „Bunul Econom“, „Landwirtschaftliche Blätter“ și „Erdélyi gazda“.

Secretarul.

Apel

cătră Onoratul cler archidieceșan și poporul credincios.

„Răsplătitorul virtuții numit Dumnezeu va fi, carele însuși e autorul virtuții.“
S. Augustin.

Dacă faptele mari îndeplinite pentru luminarea și înaintarea unui popor aservit, ridicat-ați monumente mai tari de cât metalul bărbaților, cari le ați săvârșit, și imprimat-ați în sufletul unei națiuni „pomenire din nem în nem“:

Cuvine-se cu tot dreptul, ca și noi clerul și poporul gr. cat. din archidieceșana gr. cat. de Alba Iulia să ne aducem a minte de bunul nostru archiepiscop, actualul nostru Părinte Mitropolit, Escellentă Sa Dr. Victor Mihályi de Apșa, pe carele biserică și națiunea cu dor și iubire l-a așteptat la întronisare, carea a și fost intrarea triumfală a lui Traian în Roma după cucerirea Daciei. Dar nu este bucurie fără întristare, nici veselie fără durere!

Bunul nostru Mitropolit nu venise la odihnă; nu la gustarea, și așa puțină, îndestulării împreunate cu Scaunul Mitropolitan, ci la luptă continuă, la zole, la ostenele și ispitiri continue. De atunci marea viforă cu furibundele ei valuri s'a nisuit să înghită corabia bisericii noastre gr. cat., și bunul Mitropolit ca un Soldat și Păstoriu neadormit, mergând pe cărările piilor antecesorii, ca un al II-lea Iocentiu, de câte ori a vădit valurile furibunde isbindu-se de corabia s. noastre biserici, *resolut ca un Scavola*, le spusera franc: *Poftesc ce este al meu cu dreptul, la al altuia nu mă ating!! și de cât să ved biserica mea contopită, răpindu-i-se autonomia arută, mai bine las Tronul cu strălucirea lui, și mă retrag în post și rugăciune la viața privată, plângând ca Eremiu „sărtea națiunii și a bisericii mele.“*

Rana și durerea inimii Sale, nu o a sufocat, ci ca un al II-lea Athanasie, în 26, 27, 28 Novembre 1899, coadună lângă sine Ucenicii săi *„le spuse cu grație viața luptele și tentațiunile, ce se ridică și ceru sfatul și sprijinul lor în ora de ispită!“* Îi dădurăm tot sprijinul posibil, rugându-L a ne fi stegarii cel curajos în luptă, în carea și noi, îl vom urma. *Vincere et pati fortia Romanorum est.“*

Ven. Cler și popor! Printre cerul cel nebuloș, se ivesce aorea și câte o zi de bucurie pentru bunul nostru Archiepiscop și Mitropolit și pentru noi, turma cuvântătoare!!

În anul curent 1900 în 14 Februarie se împlinesc 25 ani de când Escellentă Sa în catedra mitropolitană din Blăș fu uns de Episcop și primi mitra și toiagul de Episcop al Dieceșei de Lugos, pe carea o păstori cu mare înțelepciune și îngrijire până în 1894 26 Maiu, când încrederea clerului provinciei mitropolitane și voea mai marilor l'a d' chemat să ocupe gloriosul Scaun mitropolitan.

Se împlinesc 25 ani de la înălțarea Sa la rangul de Episcop gr. cat., *se cuvine, și avem datorința să serbăm și noi în toate comunele această zi jubilară cu S. Liturgie pentru sănătatea, tăria și îndelunga viață a Escellentei Sale, împreună cu Doxologia cea mare.* Pe lângă acestea: *Veniți ca împreună cu clerul și poporul, să ne exprimăm omagiul și devotamentul nostru în adrese de felicitare, încurajându-l și stându-i ca rezerva la spate în aceste timpuri critice, urându-i de la bunul Dumnezeu mulți ani! ca să ajungă și pe scaunul mitropolitan cinei lustrii și să vadă s. biserică deplin autonomă și independentă!!*

Dergea la 21 Ian. 1900.

Ioan Hățăgan
protopop.

Colecta cruceiului.

Pe anul 1899 ați intrat de

la parochia *Bucium șesa*,

Tr. Roșia.

Cor. 14 —

Parochia această e singura care de la inițierea acestei colecte, a trimis regulat în fie care an suma de mai sus. Durere, că puțin parochii o imităză! —

Fond de salarisare.

La suma intrată la fondul de salarisare al preoților a mai încurs de la

O. D. Niculae Petru, paroch în

Giurghiū

2 cor:

Suma totală până acum face 75 cor. 16 fl.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. *Maxim Roman* jude comunal în Oroiu de Câmpie a donat pe sama s. bisericii de acolo un Liturgier legat în piele în preț de 6 cor. 40 fl. Dumnezeu primindu-l fapta creștinească, să l-o răsplătescă însuși. — În numele comitetului parochial gr. cat. din Ludoșul-mare ne ținem de datorința a aduce și pe această cale mulțămirea și recunoștința noastră profundă: Stimatei Dămine: *Aurelia Solomon* directora internatului de fetițe din Blăș, carea de noi și-a adus a minte de misera noastră biserică dăruindu-ne o cruce de argint-china în preț de 10 fl. (20 corone), și comitetului bisericesc gr. cat. din Dostad, care a dăruit din pădurea bisericii sale patru lemne groșe pentru școala noastră gr. cat. Ludoșul-mare la 24 Ianuarie 1900. *Alesiu Stăicu* preot gr. cat., *George Tănase* curator prim.

Pentru insultarea cuminocăturii. Tribunalul din Arad a osândit la trei luni temniță și 25 fl. pedepsă în bani pe calfa Jenei Odön, pentru că încă în Iulie 1895 aținând calea unui preot, ce venia de la cuminocatura unui muribund, l-a insultat și pe el și a înjurat și asupra sfintei cuminocăturii. Legea prevede pentru asemenea crime temniță până la doi ani.

Asociare Raiffeisen. La exemplul altor comune s'a înființat și în *Cut* o asociere după felul „Raiffeisen“. S'a făcut tovarășii acestei asocieri foarte mulți săteni. Laudă inteligenței române din această comună, care după mai multe încercări încă cu ani înainte de a forma tovarășii de vin, de bucate sau de alt fel, în urma unei proceduri mai energice și cu mai multă tactică totuși a isbutit a-l convinge pe popor despre însemnătatea acestor tovarășii și a pune temelie unei asocieri agricole după felul „Raiffeisen“. Ne-am bucura mult, când exemplul acesta l'ar urma satele românești de arindul.

Notă inspector școlar. Inspectorul de școle Dr. Mihail Szabó este transferat în comitatul Torontal, numit fiind în locul său în comitatul Alba-inferioră Francisc Halmágyi, fost funcționar în ministerul de culte.

Societățile de temperanță. Pe când în Franța tea tot mai mare întindere lupta contra alcoolismului înființându-se mereu societăți de temperanță, atât de folositoare populațiunii, pe atunci la noi lucrurile stău chiar întors. După cum aflăm, în Săbad, unde e pe cale de a se forma o astfel de societate, i-se pun preotului o mulțime de pedeci, chiar de aceia, cari ar trebui să grijescă de moralitatea poporului.

Distincțiuni. Ca echo la manifestația făcută la Forul roman, aflăm, că ministr. Baccelli a primit de la regele Italiei cea mai înaltă distincțiune, ér dna Smara a fost decorată cu medalia Bene Merenti cl. II.

Linia ferată Zlatna-Bogla. În ministerul de comerț se plănuiesc construirea, respective prelungirea liniei ferate vicinale Alba-Iulia-Sard-Zlatna, până la Roșia-montană.

Sigilul lui Iancu. O prețioasă relicvie a primit zilele acestea biroul Asociațiunii pentru a se păstra în viitorul muzeu: sigilul lui Avram Iancu. Sigilul a fost găsit în grădina țeranului Jurca Rusan al Tocului din comuna Blășeni, lângă Brad. În această grădină se oprise o dată Iancu pentru a scrie o epistolă. A scris la o masă în grădină și acolo s'a pierdut sigilul, probabil în erbă, căci ori cât l'a căutat, nu l'a aflat. Cu câți va ani înainte înse, arând în grădina a fost aflat sigilul. ér acum proprietarul l'a dăruit Asociațiunii.

Denunțare. Dl Romul Pop fost vice-notar la tabla regescă din Cluș, e numit subjude la judecătoria cercuală din Hida. — Și la mai mare!

Ministrul Wlassics suferă de stomach, va trebui să plece în concediu pe câte va săptămâni la Meran. Reintors de acolo după totă probabilitatea va ieși din minister. Cam așa sint bólele ministrilor.

Căsătoria Archiduceșei Stefania cu groful Lónyay Elemér, pe cum vestesce „Neues Wiener Tageblatt“, se va întâmpla totuși, în butul tuturor desmintirilor. Numita fõe susține a aci, că în săptămâna viitoare Archiduceșea se va cununa cu groful în Londra.

Ilustratele Iancu. Cum totă nația e ocupată acum de afacerea Iancu, „Tipografia“ din Sibiu a publicat două „ilustrate“, una înfățișeză cimiteriul din Tebea și alta Goronul lui Horea.

Esundări. Îngrămădindu-se sloiurile de ghiată în cursul Mureșului, acesta a ieșit din alvia sa și s'a revărsat peste hotarul comunei Curtifaia, acoperindu-l cu ghiată.

Apel. Din incidentul jubileului de 50 ani de la înființarea gimnaziului din Brașov, toți cei ce au absolvat acolo sint rugați să comunice Direcțiunii gimnaziale pe o cartă postală poziția socială și locuința lor.

Studentii germani la Bucuresci. Cetim în ziarele de dincolo, că în scurtă vreme vor sosi la Bucuresci peste 1000 studenți din Germania spre a face vizită tinerimei universitare române. Pentru primirea acestei visite s'a constituit un comitet în fruntea căruia s'a pus prof. Tocilescu.

Mica principesă a României a fost botezată Vineri la 19 Ianuar n. în castelul de la Friedenstein, primind în botez numele de Maria, ca și mamă sa.

Corrigendum. Cu părere de rău am aflat că în o parte a tiragiului „Anuarului Băncilor Române“ s'a strecurat o greșelă de tipar, în cât în partea I, pag. 37, al. 1, după scalele de timbru se indică timbru de 1 cor. pentru declarațiunile de stabilulare până la suma de Cor. 400 — *in loc de 200 Cor.* Grăbindu-ne a Vă avisa despre această, Vă rugăm să binevoiti a îndrepta toate exemplarele Anuarului procurate de DVóstră, și a înlocui cifra de 400 cu 200 Cor., ca nu cum va în urma acestei erori de tipar să se timbreze vre un document cu timbru insuficient și prin acesta liberatorul documentului să fie expus la amendă. *Editura Anuarului Băncilor Române.*

Balul pompierilor. Reuniunea pompierilor voluntari din loc, Sămbătă în 3 Februarie n. va aranja balul său anual în sala cea mare de la „Hotel Univers“. Venitul este destinat pentru fondul reuniunii.

† **Neolog.** *Demetriu Făgărășan*, preot gr. cat. în Dealu mare, după un morb greș, provăduț cu ss. sacramente ale muribunților și-a dat nobilul și blândul său suflet în mâinile Creatorului la 15 Ianuarie st. n. a. e. în al 35-lea an al etății, al 3-lea al preoții și al 5-lea al fericitei sale căsătorii.

Ioana Gligor născută *Darabant* preoteseă văduvă în Câmpeni a repausat la 20 Ianuarie st. n. 1900 în al 75-lea an al vieții.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Păstoriul sufletesc în praxă

saŭ

Inviațiunii pentru preoți față de credincioșii bolnavi, din punct de vedere moral, pastoral, medicinal și higienic.

[Tema de disertație statorită în conferința trecută, și citită în conferința preoțească din Vicariatul Rodnei, ținută în parochia Feldru la 12 Novembre st. n. 1899, de P. Grapini.]

I. Datoriță și inviațiunii generale.

Păstoriul cel bun, sufletul și-l pune pentru oile sale.

§. ev. Ioan c. X.

În întreaga viață pămîntescă, ca devisa cardinală pentru de a ne apropia de Dumnezeu și de a atrage și pe deapropiele, este observarea și împlinirea următorului precept: „Să iubesci pe Dl Dumnezeu tŭu din totă inima ta, din tot sufletul tŭu și din toate puterile tale, ȕr pe deapropiele tŭe ca pe tine însu-ȕi, în aceste cuvinte stă totă legea, și se basază profețiile. Matei c. XXII. Și dacă acest precept, ca o legătură religioasă l-a pus și la poftit Dumnezeu, ca să fie sfint respectat între El și creaturile raționale, spre a susține armonia între cele ceresci și cele pămîntesci, și pentru revindecarea echilibrului conturbat prin păcat, nu a întârziat a trimite pe Fiul sŭu în lume spre a afla și mântui oia cea rătăcită și din muntele Iubirii și a grației dumnezeesci, amăgită și răpită de diavolul; tot în așa echilibru a voit Dumnezeu să se conserve și în continuu să se cultive această virtute: iubirea, nu numai între El și om, ci și între omeni reciproc, ca între fiii aceluiași părinte, că nici o dată nu ni-a zis, nici nu ni-a revelat: ochiŭ pentru ochiŭ, dinte pentru dinte, adevă ură și răsbunare. Pentru aceea se condamnă aspru tot omul și în specie preotul, a cărui iubire nu e lucrătŕiă și sinceră în toate jurstările de viață și mai cu samă de viață pastorală.

Ast fel ne vorbește și s. apostol al ginților în epistola către Corinteni zicând: „De aș vorbi în limbă îngeresci și omenesci, și iubire nu am, făcutu-m'am aramă sunătoare și cîmbal răsunător“. Ba și știința și arta și toate averile pămîntesci împreună cu toate facerile de bine, nu se socotesc demne de răsplată, dacă nu purced din iubire; chiar și darul profetic, fără iubire, e de puțin preț înaintea lui Dumnezeu, că tot acel s. apostol, în epistola citată zice: „și de aș ave profeția, și de aș ști toate tainele și totă știința, și de aș ave totă credința, cât să mut și munții, ȕr iubire nu am, nimica sum; și de aș împărți toate averile întru nutrireă sŕacilor și de aș da trupul meŭ să-l ardă, ȕr iubire nu am, nimica sum!“

Profeția și martiriul fiind mai de puțin preț și nesocotite fără iubire, ba neavînd nici o valoare înaintea lui Dumnezeu, de sine urmază că iubirea trebuie să strălucescă ca o rază vădită în toate actele și acțiunile umane, atât în referința noastră către Dumnezeu, cât și în raportul nostru către semenii noștri, fiind că ea: „îndelung răbdă, se îndură, nu pismuesce, nu se înalță, nu se trufesce, nu caută la ale sale, nu se mîniă, nu cugetă răul, și nu se bucură de nedreptate...“

Aŭ nu exercită instinctive și animalele, ca toate că sînt neraționale, o anumită adheziune de iubire? Apoi Dumnezeu a impus-o omului și prin cuvinte espre: să iubesci pe deapropiele tŭe, ca pe tine însuși. (s. Matei c. XXII.)

E adevărat că nici una dintre virtuți, nu pŕte avé influință și efect așa binefăcătoriu asupra omenilor și a întregii societăți omenesci, ca iubirea, dînsa pusă în praxă, aduce cerul pe pămînt și lumineă întru întunerec; prin ea se nobilitază moravurile, se desrădăcinază defectele, se șterge ura și inimicițiile, se curmă fărădelegile, apropiindu-se ființele raționale tot mai strîns între sine și unindu-se cu voia Creatorului, fiind că iubirea e fructul Spiritului sfînt.

Nu înse toți omenii aŭ ocaziune, și se pare că nici nu le e impusă ca datoriță specială după poziția socială și speciala vocațiune, de a puté și de a trebui exercita și aplica această armă și medicină morală spre a face binele și a face pe om bun, ca cum pŕte și trebuie să facă preotul ca păstoriŭ sufletesc. El singur e pus în o stare de vocațiune specială și sfîntă de a face binele și de a face „buni“. Statului preoțesc îi este impus a cultiva această virtute. De la preot trebuie să se reverse iubirea preste tot și toți, ca din un izvor nesecat de căldură, spre a puté avé efect darul lui profetic, știința, arta, darul vorbirei limbilor, facerile de bine, elemosina și suferirea martiriului.

Nici nu se pŕte cugeta, nici presupune că un păstoriŭ sufletesc să-și pŕtă îndeplini cu efect chemarea sa fără iubire, pentru că fără dînsa nu e capace de nici un sacrificiŭ, căci la ori ce acțiune trebuie să ai aplicare, apoi aplicarea nasce plăcere și acestea nu pot fi fără iubire. Între acțiune și scop numai iubirea pŕte fi motorul conducătoriu, de ore ce adese fiind pedec și pericle pe calea către scop, păstoriul sufletesc nu le va puté delătura, de nu va lucra din iubire, că iubirea îndelung răbdă nu caută la ale sale, și le suferă toate!

Dacă s. martiri nu ar fi avut iubire, nici o mărire, nici o încurajare etc. nu l-ar fi putut face să-și nite de dureri, de legăturile lumesci, de sânge, de trebuințele zilnice, spre a nu se înfrica de cele mai mari torturi, ce aŭ putut numai să le escugete tiranii. Numai iubirea l-a făcut să rămână sŕacul, să se despartă de părinți și rude, și să suferă; cum zice și s. Augustin: „ego pauper propter te, in cruce propter te . . . omnia Tu mihi es; frater, cohaeres, amicus; quid vis amplius“. Și întrebând s. apostol pe Dl, că nŕne celor ce am lăsat toate pentru Tine, ce răsplată va fi; le-a răsuns: „însușit veși lua“.

La iubire generală ne îndemnă Fiul lui Dumnezeu când zice în s. evanghelie: „iubiți pe inimiciŭi vostri și faceți bine — adevă purtați de grije — și celor ce vŕrăsc și persecută pe voi, ca să fiți fiii părintelui de sus!“ El la iubire ne îndemnă și nu la răsbunare; El nu zice: ochiŭ pentru ochiŭ și dinte pentru dinte.

S. Augustin află pe preot obligat la iubire și numai contemplând universul, când zice: „Coelum et terra et omnia, quae in eis sunt, ecce undique dicunt mihi, ut Te amem! (lib. X. confess. 6) și apoi de altă parte ca răsplată pentru împlinirea acestui

cardinal precept de a îndrepta moravuri și a atrage pe cei rătăciți, ne pune înainte acest s. părinte: Iertarea păcatelor „caritas operit multitudinem peccatorum, et diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum“. ȕr s. evanghelie ne spune, că iubirea ne va face fii Cei de sus.

La împlinirea acestui precept face pe preot atent și devteronomiu c. X. v. 12: „ce cere Dumnezeu de la tine, de cât să-l iubesci pe El și să-l serveși lui din totă inima ta, și din tot sufletul tŭu“, va se zică, că Dumnezeu nici nu voesce să-l serveși Lui, dacă nu ai iubire, că așa zice prin rostul evangeliului: dacă duci darul tŭu la altariŭ și-ȕi aduci a minte, că fratele tŭu are ceva asupra ta, întŕee-te și te impacă mai întâi cu fratele tŭu, și numai apoi du darul tŭu la altariŭ, că Dumnezeu este iubire și cine rămâne în iubire, rămâne în Domnul, (Ioan c. IV. v. 16) sau cum poți zice, că pe Dumnezeu, pe care nu-l vești, l iubesci, când pe deapropiele tŭe, pe carele l vești l uresci? că cel ce zice așa mincinos este . . .

De iubire, ca de izvorul tuturor celor alalte virtuți și daruri, trebuie păstoriul sufletesc să grijescă pururea, ca această lumină să nu se micșoreze ori stingă, ci să lumineze tuturor celor din casă, parochia și societatea omenescă.

Fiii sufletesci în bucuriile și și în necasurile vieții trupesci și sufletesci alergă și se string în jurul preotului, ca și turma oilor la versul păstoriului în jurul lui, știind că îl iubesc și numai binele li-l voesce și la pășuni bune îi conduce, din care cauză nici nu-l zic pe nume, ori după titlu de oficiŭ, ci i zic „părinte“, adevă tată, fiind că nu pot nici presupune, că un tată și părinte să nu voescă binele fiilor sŕi. De aceea zice s. Pavel, că „mulți dascăli, dar puțini părinți“ va să zică: mulți sînt puși de a guvernă și de a învăța, de a face ordine, de a pedepsi pe om, și toți aceștia își împlinesc ca după o comandă slujba lor, fără a căuta mai la inima omului, și singur preotul trebuie să lucre din inimă și cu inimă doioasă, ca nu de frica pedepsei să se îndrepte, ci din un motiv mai pe sus ca cele lumesci, din reverință, din iubire și mântuirea sufletului propriu. „Să nu vŕ temeți de cei ce pot strica trupului, ci mai cu samă de acela, carele și sufletul și trupul îl pŕte arunca în geenă“, (s. ev. Luca.)

Se adună zic credincioșii, fiii sufletesci pe lângă preot, ca cu el și prin el să vorbească înaintea lui Dumnezeu, pentru cei buni și pentru cei răi, fără a accepta răsplată ori laude deșerte, lipsit de ori ce patimi pururea gata a fi tuturor toate: iubitoriu, îndurătoriu, îndelung răbdătoriu, piŭ, acurat, adevă îndreptariŭ practic în toate.

De aci apare, că de la preot, ca păstoriŭ sufletesc, nu se recere pur numai știința teologică a o cultiva și posedé în grad mare, ci pe lângă acesta trebuie să posedă și un magazin bogat de științe și cunoștințe profane și practice spre a fi în stare de a fi „tuturor toate“, pentru ca poporul în toate cauzele își pune încrederea în el și-i cere sfatul lui.

(Va urma.)

Burul van het Roer.

Istorie de călătorie

de

Carol May.

(Continuare.)

Fără de a ne da vre o deslușire ne duse căpetenia tot mai la deal și apoi se îndreptă mai cătră apus așa, că ajunserăm acolo, unde muntele era spân, și lăsarăm pădurea în apoa noastră. Aci se opri. Pășise înaintea noastră cu atâta siguranță, cât se părea, că cunoșce locul mai bine, de cum am putut, să supunem mai înainte.

„Ian ascult, și Germania ascult! Ian sînt fiu de la Somi, și Germania sînt myn-heer mare viteaz și mare precauțiune. Ian și Germania am sci taia de la Somi. Somi fug de Sיעעעני și viu în munte Atter; găsește aci negru diamant, despre care spun și Ieri Burî, și ascund diamant. Acum scot diamant, și Ian și Germania sînt cu mine!”

Așa dară asta a fost scopul lui Somi! Bărbatul acesta tăcut nu lăsă pe nici unul din noi, să supunem, că ținta călăririi noastre era și ascundătoarea bogăției lui, și împrejurarea, că a fară de Ian mă provocase pe mine, să-l însoțesc, îmi era o dovadă nouă și mare despre alipirea lui, carea mi-o dovedise deja Ieri. Mirarea noastră îi făcu plăcere. După câte va clipe zise mai de parte:

„Somi am lua numai puțin diamant. În munte sînt încă mare și mai mult diamant. De aceea am nu sci Burî, pentru că Somi dărnesc taia lui Ian, care lea tot diamant!”

Ne duse aproape până pe cresta înălțimii și apoi se opri înaintea unui holovan mare, care părea a fi implantat adânc în pământ.

„Ian sînt tare! Ian ridică pētră!” zise Cafērul cătră Bur.

Acesta se propti de stîncă și ridică o lature a ei. Somi își vîri mîna sub ea.

„Pētră ăra las cădē!” porunci apoi. „Somi am afla diamant.”

Se ridică și ne arētă un săculeț gătit din pelea unui pui de leguan. Deschise săculețul, ca să ne băgăm mînile într'insul, de ore ce nu era destulă lumină, ca să cunoșcem comōra.

„Aci diamant, ishumi, ilinci, mboxo pētră, de două ori zece și opt diamant. Și acum duc și la kloof, unde sînt diamant!”

Se întōrse deja spre a pași ăra înaintea noastră. Dară acum se întōrse din nou cătră noi și băgă mîna în săculeț.

„Germania am scuti Ciarga. Somi am drag Germania, dărnesc Germania diamant aci!”

Pașii în apoi și refușă, să-l primesc. Dacă a pus mîna chiar și pe cea mai mēruntă din petrile acelea scumpe, darul totuși era așa de bogat, cât mă sfiam, să-l primesc. Cafērul adevērat că scia, că diamanti aceștia aū un preț fōrte mare, dară mărimea adevērată a prețului acestuia nu o scia.

„De ce nu vreū lua pētră? Somi sciū încă mult pētră, și dacă Germania nu leaū, atuncia Somi arunc pētră, de perd. Ce Somi vreū dărui, aceea nu leaū ăra!”

El a bună samă ar fi și implinit amenințarea acēsta. Mē vēdū decī nevoit, să primesc darul.

Tăiāndu-mi vorba de mulțămītă se întōrse din nou, pași spre cresta muntelui și se pogori apoi de ceea parte mērēu la vale. Dară Cafērul părea a cunoșce așa de bine localitatea, cât învinsērăm ușor tōte pedecile.

De o dată mi-se păru, ca și cum aș simți miros de prilitură. Mē oprii și supsei aerul în mine esamināndu-l. Nu mē înșelasem.

„Stați!” porunci. „De desubt de noi trebuie că arde un foc.”

Cel alalt doi întăriră descoperirea mea. Ne căută, să fim acum în pogorire

cu multă băgare de samă. Nu avurăm, să mergem prea de parte, pentru ca acumă să observăm și lumina unui foc, carea trimitea razele sale la deal din kloofa, carea servise lui Somi de țintă. Cafērul se opri.

„Asta sînt kloofa, unde sînt pētră! Cine sînt în kloofa? Dōră leaū tot diamant?”

„Vom vedē, cine sînt,” rēspunsel eū. „Venii chiar pānă la marginea vāgăunii, și păziți-vē, să nu faceți nici un sgomot!”

Ne pogorirăm pānă din jos și ajunserăm la marginea unei vāgăunii ānguste și nu prea adānci, carea se viria cāte va sute de urme în munte și apoi se sfārșia la o prāpastie aproape verticală a muntelui. Mē lungii pe pāmînt și întiusel capul preste margine a fară, pentru ca să privesc în kloofa. Ian și Somi făcură tot așa.

Din jos ședeau în jurul unui foc șese spre zece Zuli și cu ei trei albi, din cari unul purta o îmbrăcăminte chiar ca a lui sir Hilbert Grey, pe cānd cea a celor alalt doi vēdia, că ei sînt ofițeri ānglezesci. Ei erā de desubt de noi în depārtare de abia douăzeci de urme așa, că puteam, să aud limpede, ceea ce grāiaū ei între olaltă.

„Acest Grey pare a nu fi om vrednic de ācredere,” aūđii pe unul zicēnd. „Ī-ar fi căutat, să fie deja de trei zile în tabēră.”

„O scim,” zise cel cu căciula de pele de rinocor. „Dar a căutat, ca epistola noastră să se trimită în duplicat, și nu aveam în de mână pe altul a fară de acest sir Hilbert, care în tōtă viața sa n'a avut nici o clipă cu minte. Drumul meū a fost mai scurt, dară și mai primejdios, și a fost de lipsă a se lua mēsuri, ca dacă aș fi cădūt în mānile Burilor, dta, locotenente, totuși să primesci incunoscințarea. De altmintrea pe Grey nu l-aū inițiat pe deplin în taia, și a bună samă asta a fost cauza, că nu a grābit mai tare.”

Mē minunāi de destālnuirea, ce se cuprindea în cuvintele acestea puține. Așa dară firma, carea avuse să lifereze transportul, a fost așa de precaută, că a trimis doi soli, din cari numai unul a cădūt în mānile noastre. În urma mēsuri aceștia locotenentul Klintok totuși primise incunoscințarea și petrecea aci în kloofa cu cei șese spre zece Cafēri, pentru ca să primescă transportul.

Somi zăcea lāngă mine și-mi șopti acumă:

„Zulu și Anglia numai tībēres aci, dară nimica nu sciū de diamant!”

Īngrijirea lui de mai înainte adevērat, că se dovedi de neîntemeiată, dară cu atāt mai primejdiosă era ființa de față a ōmenilor acestora pe sama întreprinderii noastre comune. Pentru ca acēsta să reușescă, aveam, să purtăm grije, ca ōmenii cei de aci din kloofa să nu ne pōtă strica de loc. Dară în ce chip ori ce nenorocire se obișnuiesc a fi însoțită de vre o împrejurare norocōsă, așa aūđii și aci în dată nisce cuvinte, cari trebuiaū, să fie de folos fōrte mare pe sama intențiilor noastre de mai apoi.

„Așa dară preste pasul Kers vom duce armele?” întrebă solul.

„Da,” rēspunsel locotenentul Mac Klintok. „Acolo spre mai marea siguranță ne așteptă o cētă mai mārīcicā de Cafēri, de ore ce pōte, să se supună, că țērāni aceștia olandezi vor cerca, să cuprindă pasul.”

„Și pasul Klei?”

„Ī a bună samă asemenea deja ocupat, dară nu de atāția ōmeni ca pasul Kers. Cel dintāi e mai strimt, face mai multe cotituri și pōte, să se apere mai ușor. De altmintrea acolo nu e vorbă despre un transport așa de momentos, ci numai despre aceea, ca să respingem pe Burii, cari ar voi, să trecā de aci pe acolo de ceea parte.”

„Socotesc numai,” observă cel alalt Anglez, „că stām în serviciul unei greșeli.”

„Īntru cāt a nume?”

„Adevērat că staū deja două spre zece mi de Zuli față în față cu o ōste de abia trei mi de Burî. Dară Burii aceștia

sînt nisce vrāșmași, cari nu aū, să se desprețnescă. Tactica lor în tot de una a fost fōrte bună, și ce privesce lupta, apoi el pricep, să manueze roerurile sale, și în luptă de aproape fiecace care din Olandezii aceștia înfruntă patru ori cinci Cafēri.”

„Pshaw!”

„Pshaw! Te rog, sōte, gāndesce-te numai la Burul acesta van het Roer, care în lupta cea mai de pe urmă a stat singur pe o stîncă, pānă la care armele vrāșmașe nu puteau, să ajungă, a aruncat cu glōnțele sale un număr mare de vrāșmași, apoi a sārīt în cētă cea mai dēsă și a doborīt pe vrāșmași ca o fēră turbată. Cāt vrāșmași socotesci pe el?”

„Cu cāt va mai mulți de cāt pe ori care altul, asta țī-o conced. Numai cāt să nu dea cum va față cu mine ori cu tine, căci noi nu ne-am perde cu el multă vreme. De altmintrea planul nostru e așa de bun, căt Burii sînt perduți, deja mai înainte de ce s'ar slobođi descārcătura cea dintāi.”

„Te gāndesci la cursa din kloofa Groote?”

„Da. Sciū, că am avut, să o esaminez și atuncia am făcut descoperirea, că nic un alt loc nu e așa de potrivit, să ser vēscă de o cursă uriașă, ca kloofa acēsta. Ea de altmintrea își pōrtă numele pe nedreptul, căci nu e o vāgāună, ci o covată mare, carea e incunjurată jur împrejur de stînci înalte și prāpāstioșe și pare a ave numai o singură intrare. Dară eū o am tot esaminat pānă am dat de un suiș, care pōte, să se descopere fōrte a nevoe și să se apere fōrte ușor. Partea din apoi a covatei e invescută pānă sus la înălțime cu feregi dese și ca arborii de mari. Ele daū stîncii o înfățișare, ca și cum nu ar admite nici un suiș, pe cānd dacă pătrunđi în desiș, bagī de samă, că stîncă se înalță în forma unei scārī și așa imbie un suiș, care adevērat că e cam greū. Din colo omul pōte apoi, să se pogore ușor de pe înălțime. Zuli staū la pasul Kers și kloofa Groote e în apropierea pasului Klei. În dată ce ne atacă Burii, noi ne facem, ca și cum am fi hātuți și ne retragem cu de grab cătră pasul Kers. În vreme ce partea cea mai mare a oștii noastre se ascunde în urma noastră în valea Zwart-Rivierului, pe atuncia o cētă, pe carea vrāșmașul are, să o socotescă de ōstea noastră întregă, întră în kloofa Groote, se sunie în fundul ei și cuprinde suișul. Vrāșmașul intră în urma ei în covată. Īntrarea o cuprinde pe loc ōstea Zulilor grābind în urma lui, și lui îi caută, să capituleze fară de a fi descārcat măcar o pușcă, dacă nu va, să pēră de fōme și de sete.”

„Planul e fōrte complicat și aventuros. La esecutarea lui pōte, să pāsescă la mijloc vre o împrejurare, carea să ne fie spre perire. Dacă Burii bagă de samă intenția noastră și ne închid în Zwart-Rivier, atuncia sîntem perduți.”

„Nu o vor băga de samă, căci planul e o taia a noastră și a lui Sיעעעני. Nimeni altul nu-l scie.”

„Și dacă Olandezii nu vor supune din partea noastră nebunia de a ne lāsa, să ne închidă în kloofa și vor simți, că aci e vorbă despre o cursă?”

„Nu se pōte! Ei sciū, că aū, să se lupte cu un vrāșmaș ignorant în cele strategice.”

„Dară tot așa de bine sciū ei și aceea, că Sיעעעני nu e mai mult bine vēdūt de Cafēri. Dōră am aūđii chiar și aceea, că Burii cērcă pe Somi, pentru ca să-l facă rege. Mē tem, că Zuli bucurōs vor pārāsi pe tiranul Sיעעעני, pentru ca să capete un rege mai puțin insetat de sānge.”

„Asta e o veste scornită de vrāșmaș, carea are scopul de a produce în ōstea noastră desbinare și insubordinație. Dară nu vor reuși, căci Somi a dispărut de pe față pāmîntului, în tocmai pe cum va dispārē felia asta de carne.”

Luă un picior de berbece, care se fripse de-asupra focului, își tăia din el o felie și începu, să o mănânce.

„Veniți! Avem, să ne întorcem cât mai în grabă la tabăra noastră!” șoptii ei.

„Înțeles-ai toate, mynheer?” întrebă Ian surprins fiind ca și mine de cele ce auzi-serăm.

„Tote!” afirmă și făcu semn lui Somi, să se suie erăși înaintea noastră.

Insemnătatea veștii, carea aveam, să o ducem, ne mână așa de repede, cât de repede se putea pe terenul acela. În scurtă vreme ajunserăm în tabără, și la strigarea noastră se ridicară toți, ca să aștepte cauza, pentru care le-am turburat odihna. Toți prinseră pe loc armele în mână. În frunte cu Somi ne duserăm în un șir lung și tăcut în dărăpt la vâgăună. Cele auzite erau de interes așa de mare pe sama Burilor, cât nici unuia nu-i trecu prin minte, să ne întrebe de cauza originală, pentru care părăsiserăm mai înainte tabăra.

Dacă am ajuns la țintă, Burii se postară de amândouă laturile vâgăunii, în vreme ce eu cu Ian și cu Somi mă furișai către intrarea ei. Acolo păseau trei cai; ei erau a bună samă ai Anglezilor, căci Caferii făcuseră calea pe jos. Am fi putut, să dăm pe loc navală, dară de o parte nu se unia cu simțul nostru de onoare, să ucidem pe un vrășmaș, care dormia, era de alta doriem, să dăm Anglezului celui lăudăros prilej, să-și dementeze puțințel lăudăroșia sa.

Atât Anglezii cât și Caferii se puseră, să dormă, și se scotiseră așa de siguri, cât nu puseră nici o strajă. Pășiram pe talpa kloofei către foc. Unul din Zulii se ridică și strigă tare. Atuncia se ridicară și toți cei alalți și prinseră armele. Anglezii se culcaseră cu ceva mai la o parte de la Caferii. Pășii la ei și-i salutai.

„Good evening, locotenente Klintok! Dai îmi voce, să te conturb puțințel?”

El încă prinse pușca în mână și sta înaintea mea în o poziție, din care putea, să se cetască nesiguranta, dacă are, să ne trakteze ca pe prietini ori ca pe vrășmași.

„Mă cunoști? Cine ești? De unde vii, și ce cauți aci?”

„Prea multe întrebări de o dată, sir! Viu, să-ți aduc salutare de la un anumit sir Hilbert Grey.”

„De la Grey?” întrebă repede. „Unde e?”

„E prins la Buri și se află în mână bună.”

„Prins? Și dta vii de la el? Așa dară te țini de Olandezii?”

„În cât va, sir. Eă însu-mi avusem adecă plăcerea de a pune mâna pe el.”

Pe loc se postă cu cei alalți doi așa, cât întorcerea ne era tăiată.

„Atuncia vă declar de prinși?”

„Îți stăm la dispuere, căci așa vom pute mai ușor, să vedem, în ce chip einstit păziți dvostre condiția tractatului de a nu ajuta pe Caferii cu arme.”

Cuvintele mele îl surprinseră.

„Dta visezi,” răspuse. „Depuneți armele.”

„Asta putem, să o facem, dacă îți face plăcere!” Pusel la pământ pușca mea, carea și de altmintrea ași fi putut, să o folosesc numai cu a nevoe, de ore ce umărul îmi era rănit. Ian și Somi făcură tot așa. „Dvostre în schimb puteți că ne veți face plăcerea, să vă putem însoți și să putem vedé pe Buri în cursă.”

„Dta ai ascultat într'ascuns!” strigă amenințând și făcând un paș spre mine.

„Firește! Dora ne căuta, să scim, cine sînt omeni, pe cari eventual voiam, să-i onorăm cu visita noastră. Avusem, să-ți aduc ore ce, și voisem, să ved, dacă am găsit întru adevér pe adresatul.”

„Ce voiși, să-mi aduci?”

„Acestea trei hărții, cari le găsisem la sirul dvostre Hilbert Grey.”

Scosei hărțile din tralstă și i-le imbiăi.

„Le-ai cetit?”

„A bună samă. Concepierea epistolei nu vedesce mult spirit. Va dora auctorul, să cêră patentă pe sama invenției sale?”

„Taci, omule! Ved, că mai aveți cuțite și pistole. Depuneți-le și pe acelea!”

„Pote că o vom face și asta. Dară dă-mi voce, ca mai întâi să-ți prezentez pe soții mei. Pe acest mynheer tinér, care e aproape încă o dată așa de lung ca dta, noi îl numim Burul van het Roer, și —”

„Ian van Helmers?” întrebă el mi-rându-se.

„Da, chiar acela, cu care aveai de gând, să nu perți multă vreme. Și omul acesta nu a dispărut așa de sigur, pe cât de sigur a dispărut piciorul dta de berbece. Numele lui e Somi.”

„Somi?”

„Da, Somi, noul rege al Zulilor, să fie cu ertare!”

Locotenentul părea a fi de tot turburat. El a bună samă nu putea, să-și esplice chipul cel neingrijit, în care ne înfățișasem noi trei în mijlocul unor vrășmași cu mult mai numeroși. Dară se reculese lute și porunci Caferii:

„Legati îi!”

„Mai mereu, sir Mac Klintok! A bună samă îți lipsesce încă foarte mult esperința, căci altmintrea ai pute, să-ți închipesci, că noi nu ne-am înfățișat la focul dvostre fără de seutul de lipsă.”

Voiam, să-l prind, cu toate că fără de dureri puteam, să-mi folosesc numai un braț. Dară mă preveni Ian. El prinse atât pe Klintok cât și pe soțul lui de pept, îi lungi cu putere ireristibilă lângă olaltă pe pământ și le tescui cu mâinile sale cele puternice plămînile așa de tare, cât ei nu puteau, să se misce. În aceeași clipă aruncă și Somi pe al treilea la pământ, și de sus pocniră puscile ca într'o singură descărcătură, cât ecoul răsuna bubuind de pe înălțimile din vecini. În ceea clipă urmă a doua descărcătură, și fără ca să-mi caute, să mă întorc, sciam, că acuma din cei șese spre zece Caferii nu trăia mai mult nici unul.

Un singur minut a fost de ajuns, să schimbe situația cu desevârșire. Vâgăuna se umplu de Buri, și acuma făcurăm cu Anglezii, ceea ce voiseră ei, să facă cu noi: îi legaram adecă pe toți trei, de ore ce cercară, să se apere, cu toate că vedeau, că încercarea le e zădarnică. Pentru restul nopții ne aședarăm noi în locul lor lângă foc.

Acuma sciam, că transportul încă nu sosise. De aceea acuma nu mai avurăm, să cercăm, dacă a sosit. Când începu a se lumina, adunarăm trupurile cele morțe și le coperiram cu clombe și cu petri. Și fiind că de la intrarea vâgăunii puteam, să privim preste totă laturea apusană, hotăriram, să rămânem aci, și trimiserăm, să ni-se aducă caii din ceea lature aicia.

Putea, să se vadă, că Somi de loc nu era îndestulit cu măsura acosta. Pote că se teme, ca nu cum va să se descopere talna lui. Dară Buri erau cu mult mai cuprinși cu afacerile sale cele războinice, de cât să se mai cuprindă a nume și cu cercetări geologice. Somi se folosi de răgazul, ce-l avea, și cercă Ierburii pe sama ranei mele. Eă întru adevér nici nu avui mai apoi friguri, și sfășăturile cele adânci, cari mi-le făcuseră ghiarile leopardului, încă se vindecară preste așteptare lute și bine.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut și se află de vindare la **Tipografia seminarială din Blaj:**

Sfinta și Dumnezeesca EVANGELIE

a Domnului și Dumnezeului nostru
Isus Christos

revădută după originalul grecesc și acum întâia dată tipărită cu litere stră-bune în zilele preainălțatului Împărat al Austriei și Rege Apostolic al Ungariei Francisc Iosif I. cu binecuvintarea Preasfințitului nostru Archiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș Dr Victor Mihályi de Apșa.

Blaj 1900.

De la sfinta Unire 200.

În ce privesce prețul **Evangeliei** Venerabil Cler îl cunoște din circulariul din 12 Iuliu 1899. Dar fiind că sint mulți din diecesele sufragane, cari ar dori să-și procure ediția acosta a **Evangeliei** și nu știu prețul ei, spunem, că un exemplariu costă: crudo **8 fl. 50 cr.**, broșurat **8 fl. 65 cr.**, ér legat în pele roșie, cu cadru aurit pe table, cu cei patru Evangeliiști, cu cruce și cu copcie **12 fl. 50 cr.** Legătura mai elegantă se compută după calitatea pelei și a decorațiilor, cari se vor dori.

Dr Victor Szmigelski: **Ermeneutica biblică**, compusă după Ubaldo Ubaldi, Blaj 1899, pag. 180, prețul 2 cor. Ca și de la cele alalte publicații ale sale dl autor destinază și venitul acestei publicații pentru formarea unui fond provincial de salarizare a preoților și învățătorilor. Manualul e destinat pentru facultățile de teologie, dar poate fi de folos și celor cari se ocupă cu studiul sf. Scripturii.

Istoria legii nouă de Dr V. Szmigelski, tom. I. Tinerețele lui Isus. Isus ca profet. Tomul acesta în 8° mare are 399 pagini și costă fl. 2.

„**Ben Hur**”, de Lew. Wallace, tom. I. 539 pag., tom. II. 508 pag., prețul broșurat 1 fl. 45 cr. Blaj. Tipografia seminariului archidiececan. 1898.

Henry Bolo: **Tragedia Calvarului** tradusă de membrii societății de lectură „Inocențiu Micu Clain” a teologilor din Blaj. Edit. societății, pag. 287, prețul 2 corone.

G. Coșbuc: **Războiul nostru pentru ne-afirmare**, ed. III. București, edit. C. Sfetea, XVIII+287, pag. prețul 50 cr.

Posta Redacțiunii. S. B. E totuși prea mult, ca cine va să-și cânte laudele proprii, făcând pe altul să-și subscrie panigiricul. Lumea nu se îmbătă cu apă rece. — M. on. *Oficiu paroch.* în *Seamos-Dob, Lunca Cernei, Gelința*, „Calendarul Unirii” în anul acesta cu părere de rău, din lipsa mijloacelor materiale, nu a putut apăre. — M. on. D. *Gregoriu P. Ujnémet*. Abonamentul trimis l-am primit cu mulțămintă. Totul e achitat până la finea an. 1898. Mai restéză anul 1899. — M. on. *Oficiu paroch.* în *M. Rucs.* Restul de 1.54 cr. trimis în 2 Dec. 1899 este pe an. 1898 și 1899, érá nu după cum s'a zis în posta redacțiunii din Nr. 2 a. c.

Editor și redactor răspundător:

Dr Vasile Suciu.